

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/52/2018
Identifikačné číslo spisu: 1517010808
Dátum vydania rozhodnutia: 11.12.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1517010808.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci obvinených H. C. C. a spol. pre zločin prevádzachstva spolupáchateľstvom podľa § 20, § 355 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák., na neverejnom zasadnutí konanom dňa 11. decembra 2018 v Bratislave, o dovolaniach obvinených H. O., F. C.-S. a H. C. C. proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. apríla 2018, sp. zn. 2To/23/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolania obvinených H. O., F. C.-S. a H. C. C. sa o d m i e t a j ú.

Odôvodnenie

I.

Konanie predchádzajúce dovolaniu

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej aj „prvostupňový súd“) z 18. januára 2018, sp. zn. 2T/107/2017, boli obvinení H. O., F. C.-S. a H. C. C. uznaní za vinných zo zločinu prevádzachstva spolupáchateľstvom podľa § 20, § 355 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

obvinení H. C. C., F. C.-S. a H. O. po predchádzajúcej vzájomnej dohode aj s ďalšou doposiaľ presne nestotožnenou osobou, vystupujúcou ako S. C. X. alebo ako S. C. L., dňa 6. júna 2017 v čase o 23.45 hodine v Bratislave v mestskej časti Čunovo v priestore bývalého hraničného priechodu Čunovo - Rajka na vstupe do Slovenskej republiky pri jazde z územia Maďarska na územie Slovenskej republiky bola postupne vykonaná príslušníkmi Policajného zboru z Mobilnej jednotky Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru kontrola osobného motorového vozidla značky VW Passat, evidenčné číslo vozidla: “CZ“ XBK XXXX, patriace spoločnosti H. C., s. r. o., so sídlom: Č. K., J. X, Y. XXXX/Xa a ktoré ako vodič riadil obvinený H. O. a v ktorom na zadných sedadlách boli nájdení štátni občania Sýrskej arabskej republiky G. C., narodený X. E. XXXX a C. C. E., narodený XX. E. XXXX, kontrola motorového vozidla značky Fiat Scudo Multi Jet, evidenčné číslo vozidla: “C.“ X. XXXFR, patriace obvinenému F. C.-S. a ktoré ako vodič riadil obvinený F. C.-S. a v ktorom na sedadlách boli

nájdení štátni občania Sýrskej arabskej republiky a Irackej republiky S. H. F., narodený XX. E. XXXX, H. T., narodený X. S. XXXX, X. H., narodený X. C. XXXX, S. S., narodený X. E. XXXX a H. O., narodený X. S. XXXX a kontrola osobného motorového vozidla značky VW Passat, evidenčné číslo vozidla: "M." XBK XXXX, patriace spoločnosti H. C., s. r. o., so sídlom: Č. K., J. X, Y. XXXX/Xa a ktoré ako vodič riadil obvinený H. C. C. a v ktorom na sedadlách boli nájdení štátni občania Sýrskej arabskej republiky C. C. C., narodený XX. H. XXXX, X. P. C., narodená X. X. XXXX a P. C., narodený X. E. XXXX, pričom štátni občania Sýrskej arabskej republiky a Irackej republiky nastúpili do priestorov týchto vozidiel na pokyn obvineného H. C. C. dňa 6. júna 2017 v presne nezistenom čase po 19.00 hodine na nezistenom mieste v blízkosti čerpacej stanice OMV v Maďarsku pri meste Budapešť a takto spoločne pomáhali týmto občanom Sýrskej arabskej republiky a Irackej republiky dostať sa bez platných cestovných dokladov na územie Rakúskej republiky, pričom za nelegálny prechod z územia Sýrie a Iraku na územie Rakúskej republiky každý z týchto utečencov zaplatil, resp. mal zaplatiť prevádzzačom od 2 500 eur až do 7 000 eur a obvinený F. C.-S. mal od S. C. X. alebo S. C. L., ktorý prevoz migrantov organizoval vo Viedni, dostať odmenu vo výške 2 500 eur a obvinený H. C. C. mal podľa vlastného vyjadrenia dostať za prepravu utečencov odmenu vo výške 300 eur.

Za to prvostupňový súd uložil obvinenému H. O. podľa § 355 ods. 3 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. súd obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd obvinenému uložil trest prepadnutia vecí, a to mobilného telefónu značky HUAWEI, typ M., bielej farby, S/n:H., s IMEI 1 číslom: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX a s IMEI 2 číslom: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX a so SIM kartou Vodafon číslo XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX a so SIM kartou EU číslo XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, mobilný telefón značky HUAWEI, typ M., čiernej farby, S/n: H., s IMEI 1 číslom: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX a s IMEI 2 číslom: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX a so SIM kartou DREI číslo XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, patriace obvinenému H. O..

Podľa § 60 ods. 5 Tr. zák. vlastníkom prepadnutej veci sa stal štát.

Podľa § 65 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. súd obvinenému uložil trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky na dobu 5 (päť) rokov.

Obvinenému F. C.-S. prvostupňový súd uložil § 355 ods. 3 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. ho na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd obvinenému F. C.-S. uložil trest prepadnutia vecí, a to mobilného telefónu značky HUAWEI, čiernej farby, s IMEI číslom: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX a so SIM kartou T mobile (krajina vydania: Rakúsko) číslo H., SIM kartou Lyca - mobile (krajina vydania: Rakúsko) číslo XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX a so SIM kartou yoopi (krajina pôvodu: Rakúsko) číslo: XXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX, patriace obvinenému F. C.-S. a spoluvlastnícky podiel ceny motorového vozidla značky Fiat Scudo Multi Jet, striebornej farby, evidenčné číslo vozidla: „C.“ X. XXX O., VIN: B., patriaci obvinenému F. C.-S..

Podľa § 60 ods. 5 Tr. zák. vlastníkom prepadnutej veci sa stal štát.

Podľa § 65 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. súd obvinenému F. C.-S. uložil trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky na dobu 5 (päť) rokov.

Podľa § 97 ods. 1 Tr. por. prvostupňový súd vrátil obvinenému F. C.-S. finančnú hotovosť vo výške 510 eur.

Obvinenému H. C. C. prvostupňový súd uložil § 355 ods. 3 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. ho na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd obvinenému H. C. C. uložil trest prepadnutia veci, a to mobilného telefónu značky SAMSUNG, typ NOTE 5, bielej farby, s IMEI číslom: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX/01 a so SIM kartou microSD Telecom (krajina vydania: Maďarsko) číslo XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXF, mobilného telefónu značky SAMSUNG, typ J5, zlatej farby, s IMEI 1 číslom: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX/01 a so SIM kartou Vodafon (krajina vydania: Grécko) číslo XXXXXXXXXXXXXXXX a s IMEI 2 číslom: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX/XX a so SIM kartou Telecom (krajina vydania: Maďarsko) číslo XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXF, patriacich obvinenému H. C. C..

Podľa § 60 ods. 5 Tr. zák. vlastníkom prepadnutej veci sa stal štát.

Podľa § 65 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. súd obvinenému H. C. C. uložil trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky na dobu 5 (päť) rokov.

Krajský súd v Bratislave rozhodujúc o odvolaniach prokurátora a obvinených H. C. C., F. C.-S. a H. O. proti uvedenému rozsudku súdu prvého stupňa rozsudkom z 19. apríla 2018, sp. zn. 2To/23/2018, podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu vo vzťahu k obvinenému F. C.-S. a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. tomuto obvinenému podľa § 355 ods. 3 Tr. zák., s použitím § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. krajský súd uložil obvinenému F. C.-S. trest prepadnutia veci, a to mobilného telefónu značky HUAWEI, čiernej farby, s IMEI číslom: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX a so SIM kartou T mobile (krajina vydania: Rakúsko) číslo H, SIM kartou Lyca - mobile (krajina vydania: Rakúsko) číslo XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX a so SIM kartou Yoopi (krajina pôvodu: Rakúsko) číslo: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX.

Podľa § 60 ods. 5 Tr. zák. vlastníkom prepadnutej veci sa stal štát.

Podľa § 65 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. krajský súd obvinenému F. C.-S. uložil aj trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky na 5 (päť) rokov.

Odvolania prokurátora a obvinených H. C. C. a H. O. krajský súd podľa § 319 Tr. por. zamietol.

II.

D o v o l a n i a
a vyjadrenia k nim

Proti citovanému rozsudku Krajského súdu v Bratislave podali dovolania všetci traja obvinení.

Obvinený H. O. podal dovolanie prostredníctvom svojho zvoleného obhajcu JUDr. Martina Ribára písomným podaním zo 6. júla 2018, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Podané dovolanie odôvodnil tým, že závery prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu týkajúce sa právneho posúdenia skutku sú nesprávne, čo má za následok nesprávny výrok o vine v príslušnej právnej kvalifikácii, ako aj výrok o treste. Len z legislatívnej techniky tvorby kvalifikovaných

skutkových podstát nemožno podľa obvineného v žiadnom prípade vyvodzovať, že všetky spôsoby závažnejšieho spôsobu konania, uvedené v § 138 Tr. zák., sa musia vždy a v plnom rozsahu vzťahovať na každý trestný čin. Je preto zrejme nesprávne aplikovať všetky alternatívy závažnejšieho spôsobu konania pri každom trestnom čine, v ktorom je uvedená kvalifikovaná skutková podstata spočívajúca v spáchaní trestného činu „závažnejším spôsobom konania“ len preto, že § 138 Tr. zák. neobsahuje žiadne obmedzujúce pravidlo podobné pravidlu uvedenému v § 138 písm. a) Tr. zák. Limitujúcim interpretačným pravidlom, ktoré rozhoduje, či niektoré zo spôsobov závažnejšieho spôsobu konania možno použiť, sú preto podľa obvineného znaky základnej skutkovej podstaty daného trestného činu. Tento záver vyplýva podľa obvineného aj z rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad z rozhodnutia sp. zn. 3 Tdo 75/2012, v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky skonštatoval, že „základnou otázkou pre posúdenie aplikácie ustanovenia § 138 písm. j) Tr. zák. je, kedy je trestný čin spáchaný na osobe.“

Vo vzťahu k predmetnej veci obvinený uviedol, že objektom trestného činu prevádzačstva je ochrana práv štátu chrániť svoju hranicu, jej bezpečnosť a bezpečnosť verejného poriadku, pričom predmetom útoku je v tomto prípade štát - Slovenská republika a nie prevázané osoby. Z uvedeného je podľa obvineného zrejme, že predmetom útoku nie je osoba, a teda nejde o trestný čin spáchaný na osobe. Nie je potom možné aplikovať pri trestnom čine prevádzačstva podľa § 355 Tr. zák. osobitný kvalifikačný pojem podľa § 138 písm. j) Tr. zák., pretože tento by bolo možné aplikovať len v tom prípade, ak by bol trestný čin spáchaný proti životu, zdraviu jednotlivých osôb, resp. zásahu do ich telesnej integrity, pretože v tomto prípade by bol predmetom útoku človek.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je podľa obvineného naplnený aj tým, že v konaní pred súdom prvého stupňa, ako aj pred odvolacím súdom mu bola priznaná len poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák., hoci podľa jeho názoru mu mala byť priznaná aj poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. d) Tr. zák. s ohľadom na jeho vek v čase spáchania skutku, ako aj poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák., pretože k trestnej činnosti kladenej mu za vinu sa priznal ihneď po svojom zadržení, ako aj na hlavnom pojednávaní, pričom vyhlásenie o vine na hlavnom pojednávaní neurobil len z toho dôvodu, že týmto vyhlásením by akceptoval aj právnu kvalifikáciu, s ktorou nesúhlasí.

Na základe uvedeného obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky po dôkladnom zvážení všetkých vyššie uvedených skutočností vyslovil, že právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 19. apríla 2018, sp. zn. 2 To 23/2018, ako aj rozsudkom Okresného súdu Bratislava V z 18. januára 2018, sp. zn. 2T/107/2017, bol porušený zákon v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. v jeho neprospech, podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave, ako aj rozsudok Okresného súdu Bratislava V zrušil a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Bratislave, resp. Okresnému súdu Bratislava V prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Podané dovolanie doplnil obvinený H. O. vlastným písomným podaním z 20. augusta 2018, v ktorom rozšíril podané dovolanie aj o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por., čo odôvodnil tým, že prvostupňový súd mal prihliadať na to, že ku skutku sa priznal, v čase jeho spáchania bol vo veku blízkom veku mladistvého a z tohto dôvodu mu mal vymerať trest pod jednu tretinu spodnej hranice trestnej sadzby. Zároveň uviedol, že okresný súd podľa jeho názoru nesprávne právne kvalifikoval skutok, pre ktorý naňho bola podaná obžaloba, a to najmä vo vzťahu k použitiu § 138 Tr. zák., hoci už v minulosti v obdobných prípadoch tento osobitný kvalifikačný znak neakceptoval. Zdôraznil tiež, že skutok spáchal prvýkrát v živote, nikdy predtým nebol trestaný, je študent, vodičské oprávnenie získal len tri týždne pred spáchaním skutku a z tohto dôvodu nemohol páchať trestnú činnosť opakovane. Ďalej uviedol, že bol svojimi „komplicmi“ zmanipulovaný a uvedený do omylu, zároveň však uviedol, že to nie je dôvod na to, aby si nebol vedomý toho, čo spáchal. Uviedol, že si je vedomý skutku, ktorý spáchal, pričom chcel podotknúť, že prvostupňový súd mohol prihliadnuť na jeho poľahčujúce okolnosti a znížiť mu trest pod jednu tretinu trestnej sadzby.

Obvinený doplnil podané dovolanie aj vlastným písomným podaním v arabčine, postúpeným prvostupňovému súdu z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3. septembra 2018 (preložené 1. októbra 2018, č.l. 1244-1247 spisu), v ktorom uviedol, že rozsudok prvostupňového súdu považuje za neodôvodnený, pretože tento sa opiera o nesprávne právne základy, konajúci súd použil nesprávny zákonný spôsob posúdenia uvedenej veci a z tohto dôvodu považuje rozsudok za nesprávny, a to tak vo vzťahu k právnej kvalifikácii, ako aj vo vzťahu k trestnému činu. Obvinený opätovne zdôraznil, že podľa neho názoru pri trestnom čine prevádzačstva nie je možné aplikovať ustanovenie § 138 Tr. zák. a vo vzťahu k jeho osobe mali byť aplikované poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. d), písm. l) Tr. zák. Zároveň uviedol, že aj v prípade, ak by sa nezmenila právna kvalifikácia skutku, sú vo vzťahu k jeho osobe prítomné všetky okolnosti odôvodňujúce mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 Tr. zák. Poukázal tiež na to, že spolupracoval na objasnení skutku, zo spáchania ktorého bol uznaný za vinného, pred jeho spáchaním bol bezúhonným človekom, v Rakúsku mu bol udelený azyl a začal tam nový život. Jeho motiváciou bola pomoc ľuďom, nešlo mu o finančný prospech alebo akékoľvek s tým súvisiace skutočnosti. Podľa jeho názoru právna kvalifikácia jeho konania nie je správna a mal mu byť uložený podmienený trest, resp. miernejší trest, ktorý by zohľadňoval jeho podmienky a malo byť naňho nazerané ako na osobu a nie ako na skupinu.

Na základe posúdenia všetkých uvedených skutočností obvinený požiadala Najvyšší súd Slovenskej republiky, aby rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 18. januára 2018, sp. zn. 2T/107/2017, zrušil a uložil mu podmienený trest alebo najmiernejší trest pod spodnou hranicou trestnej sadzby.

K dovolaniu obvineného sa podaním z 13. júla 2018 vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava V (ďalej len „prokurátorka“), ktorá vo svojom vyjadrení uviedla, že s dovolacími dôvodmi obvineného sa nestotožňuje, pričom poukázala na odôvodnenie napadnutého rozsudku Krajského súdu v Bratislave, z ktorého okrem iného vyplýva, že vykonaným dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že obvinení (vrátane obvineného H. O.) prevážali v troch motorových vozidlách spolu desať migrantov, ktorí nedovolené prekročili štátnu hranicu Slovenskej republiky, pričom prevozom každého nelegálneho migranta obvinení nedovolené zasiahli do zákonom chráneného záujmu na ochranu štátnej hranice Slovenskej republiky pred nelegálnou migráciou (objektom tohto trestného činu je záujem štátu na kontrole osôb, ktoré prekračujú štátnu hranicu), teda záujem na ochrane štátnej hranice Slovenskej republiky bol porušený prevozom desiatich osôb, čím bol trestný čin spáchaný na viacerých osobách, t.j. závažnejším spôsobom konania. V tomto smere je podľa názoru prokurátorky nepodstatnou skutočnosť, že prevážaní migranti nie sú poškodenými osobami, resp. trestný čin nebol spáchaný na ich ujmu, keďže zo znenia skutkovej podstaty trestného činu prevádzačstva vyplýva, že pri tomto trestnom čine je postihované konanie uskutočnené vo vzťahu k osobám nedovolené prekračujúcim štátnu hranicu, teda trestnosť konania páchatel'a sa viaže k určitej osobe, resp. osobám, ktoré nedovolené prekročia štátnu hranicu, z čoho treba vyvodit', že pokiaľ podľa vymedzenia skutku nedovolené prekročia štátnu hranicu tri alebo viac osôb, je splnený zákonný znak spáchania činu na viacerých osobách podľa § 355 ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák.

Prokurátorka vo svojom vyjadrení taktiež uviedla, že Krajský súd v Bratislave v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. novembra 2017, sp. zn. 3 Tdo 36/2017, v ktorom posudzoval námietku obvineného, ktorý výslovne namietal právnu kvalifikáciu skutku, teda spáchanie trestného činu prevádzačstva závažnejším spôsobom konania - na viacerých osobách. Krajský súd poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. júla 2014, sp. zn. 2 Tdo 35/2014, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 15, roč. 2015, podľa ktorého pri trestnom čine nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 Tr. zák. je možné spáchať tento trestný čin na osobe, hoci táto osoba nie je poškodeným, vrátane spáchania tohto trestného činu na viacerých osobách podľa § 138 písm. j) Tr. zák. Krajský súd vo vzťahu k právnej kvalifikácii konania obvinených napokon poukázal aj na rokovanie trestnoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave z 11. septembra 2017, na ktorom bol riešený rozdielny výklad senátov krajského súdu vo vzťahu k právnej kvalifikácii trestného činu prevádzačstva podľa § 355 ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák., pričom väčšinou hlasov sudcov tohto

kolégia bol prijatý záver, že trestný čin prevádzachstva je možné spáchať aj na viacerých osobách.

V predmetnej veci bolo podľa prokurátorky nepochybne preukázané, že obvinený H. O. spoločným konaním s obvinenými H. C. C. a F. C.-S. previezli z územia Maďarska na územie Slovenskej republiky nelegálnym spôsobom, predpokladaným v § 355 Tr. zák., dohromady desať migrantov. Obvinený H. O. tým spáchal trestný čin prevádzachstva na viacerých osobách, ich prostredníctvom, keď nelegálnym prevozom každej jednej z týchto osôb pôsobil na objekt skutkovej podstaty trestného činu prevádzachstva. Podľa názoru prokurátorky mal zákonodarca v tomto prípade záujem na prísnejšom postihu osoby, ktorá neumožní prekročenie štátnej hranice Slovenskej republiky jednorazovo jednému nelegálnemu migrantovi, ale toto protiprávne konanie zopakuje, prípadne vykoná na viacerých osobách, kedy je závažnosť jeho činu nepochybne niekoľkonásobne vyššia.

Vo vzťahu k obvineným namietanému nepriznaniu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. d) Tr. zák. prokurátorka vo svojom vyjadrení uviedla, že obvinený sa síce trestnej činnosti dopustil vo veku 20 rokov, ale okrem veku blízkeho veku mladistvých je potrebné, aby táto skutočnosť mala vplyv na jeho rozumovú alebo vôľovú spôsobilosť. Obvinený H. O. je však migrantom pochádzajúcim z Irackej republiky, ktorý sa podľa výpovedí obvinených H. C. C. a F. C.-S. obdobného konania zúčastnil viackrát, pričom mal byť v spojení s osobou vystupujúcou ako S. C. X. alebo S. C. L.. V jeho prípade tak podľa názoru prokurátorky nešlo o mladícku nerozvážnosť a nedostatok životných skúseností, a z tohto dôvodu mu nie je možné priznať poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. d) Tr. zák.

Rovnako tak nebolo podľa názoru prokurátorky možné priznať obvinenému ani poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák., pretože obvinený sa k spáchaniu trestnej činnosti nepriznal, v rámci trestného stíhania opakovane uviedol, že nevedel o tom, že malo ísť o nelegálnych migrantov, chcel len pomôcť azylantom, ktorí mali mať kópie cestovných dokladov a za prevoz nedostal žiadne finančné prostriedky. Na hlavnom pojednávaní obvinený vyhlásil, že sa cíti byť nevinným a prostredníctvom obhajcu namietal právnu kvalifikáciu konania. Priznanie sa k spáchaniu trestného činu sa podľa názoru prokurátorky musí týkať všetkých skutkových okolností a použitej právnej kvalifikácie skutku, vrátane okolností, ktoré podmieniajú použitie vyššej trestnej sadzby.

Na základe uvedeného prokurátorka navrhla, aby dovolací súd dovolanie obvineného H. O. v zmysle § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Obvinený F. C.-S. podal dovolanie prostredníctvom svojho zvoleného obhajcu JUDr. Michala Sklenára 14. augusta 2018 z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Podané dovolanie odôvodnil tým, že konajúce súdy nesprávne právne posúdili skutok, pretože použili aj § 138 písm. j) Tr. zák. ktorý by podľa obvineného mohol byť aplikovaný len vtedy, ak by bol trestný čin spáchaný proti životu, zdraviu alebo telesnej integrite, pretože v takom prípade by bol predmetom útoku človek. Poukázal pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 75/2012, ako aj na to, že prevádzané osoby nastúpili do auta dobrovoľne a neboli na nich páchané žiadne trestné činy, čo taktiež vylučuje výklad, že skutok bol spáchaný závažnejším spôsobom konania. Obvinený tiež poukázal na to, že problematika kvalifikačného znaku spočívajúceho v závažnejšom spôsobe konania podľa § 138 písm. j) Tr. zák. bola predmetom zjednocovania súdnej praxe Najvyšším súdom Slovenskej republiky len vo vzťahu k majetkovým trestným činom, ale právnoteoretické východiská zjednocujúceho stanoviska R 13/2015 sú podľa neho použiteľné aj pri posudzovaní závažnejšieho spôsobu konania vo vzťahu k iným druhom trestnej činnosti, vrátane zločinu prevádzachstva podľa § 355 Tr. zák.

Na základe uvedeného obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 19. apríla 2018, sp. zn. 2To/23/2018, a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon z dôvodu použitia nesprávnej právnej kvalifikácie skutku, za ktorý bol odsúdený. Ďalej navrhol, aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol a aby súčasne

nariadil, že vec bude prejednaná a rozhodnutá v inom zložení senátu.

K dovolaniu obvineného F. C.-S. sa podaním zo 6. septembra 2018 vyjadrila prokurátorka, ktorá uviedla, že s dôvodmi podaného dovolania sa nestotožňuje, pričom v podrobnostiach uviedla totožné odôvodnenie, ako vo svojom vyjadrení k dovolaniu obvineného H. O..

Na základe uvedeného prokurátorka navrhla, aby dovolací súd dovolanie obvineného F. C.-S. v zmysle § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Obvinený H. C. C. podal dovolanie prostredníctvom svojho zvoleného obhajcu Mgr. Toniho Khuriho 5. októbra 2018 z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Podané dovolanie odôvodnil nesprávnou aplikáciou ustanovenia § 138 písm. j) Tr. zák., pričom poukázal na právnoteoretické východiská zjednocujúceho stanoviska R 13/2015, z ktorých je podľa jeho názoru zrejmé, že ak objektom trestného činu nie je právo osoby, ale verejnoprávnej inštitúcie, je vylúčené, aby bol trestný čin spáchaný na viacerých osobách v zmysle § 138 písm. j) Tr. zák. a § 127 ods. 12 Tr. zák. Nelegálni migranti nie sú podľa jeho názoru predmetom útoku, ani nie sú poškodenými, pretože tým je konkrétny úsek štátnej hranice, resp. územia Slovenskej republiky, na ktorom sa nelegálni migranti pohybujú, prípadne zotrávajú bez príslušných povolení vydaných Slovenskou republikou. Nelegálni migranti tak nemôžu byť objektom ani predmetom trestného činu prevádzachstva podľa § 355 Tr. zák., pretože sa sami dopúšťajú protiprávneho konania vstupom na územie Slovenskej republiky, hoci ich konanie nie je označené ako trestný čin podľa Trestného zákona. Z uvedeného je podľa obvineného možné vyvodiť, že predmetom útoku pri tomto trestnom čine nie je osoba a z tohto dôvodu nejde o trestný čin spáchaný na osobe, čo znamená, že nie je možné aplikovať ani osobitný kvalifikačný pojem podľa § 138 písm. j) Tr. zák.

Na základe vyššie uvedených skutočností obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 19. apríla 2018, ps. zn. 2To/23/2018, v nadväznosti na rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 18. januára 2018, sp. zn. 2T/107/2017, bol porušený zákon podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. v jeho neprospech. Ďalej navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok okresného súdu, ako aj krajského súdu zrušil a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. krajskému súdu, resp. okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa podaním zo 6. novembra 2018 vyjadrila prokurátorka, ktorá vo svojom vyjadrení uviedla, že s dôvodmi dovolania obvineného H. C. C. sa nestotožňuje, pričom v podrobnostiach uviedla totožné odôvodnenie, ako vo svojom vyjadrení k dovolaniu obvineného H. O..

Na základe uvedeného prokurátorka navrhla, aby dovolací súd dovolanie obvineného H. C. C. v zmysle § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Spis spolu s podaným dovolaním obvineného H. O. bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) predložený 20. augusta 2018. Listom z 21. augusta 2018 bola vec vrátená prvostupňovému súdu ako predčasne predložená. Vec bola opätovne predložená najvyššiemu súdu 22. októbra 2018 spolu s dovolaním obvineného F. C.-S. (dovolanie tohto obvineného bolo zapísané pod sp. zn. 2 Tdo 67/2018). Dovolanie obvineného H. C. C. bolo najvyššiemu súdu predložené 19. novembra 2018 a zapísané pod sp. zn. 2 Tdo 71/2018.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolania obvinených H. O., F. C.-S. a H. C. C. boli podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), oprávnenými osobami [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370

ods. 1, ods. 3 Tr. por.), a že spĺňajú obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Tr. por., veta prvá, keďže obvinení pred podaním dovolania využili svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Najvyšší súd zároveň zistil, že v predmetných veciach sú dané podmienky spoločného konania v zmysle § 21 ods. 3 Tr. por. a z tohto dôvodu na neverejnom zasadnutí spojil trestné veci obvinených F. C.-S. a H. C. C. s trestnou vecou obvineného H. O. na spoločné konanie s tým, že ďalej bude vec vedená pod sp. zn. 2 Tdo 52/2018. Následne najvyšší súd dospel k záveru, že podané dovolania obvinených H. O., F. C.-S. a H. C. C. je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. i), písm. h) Tr. por.

Úvodom je potrebné uviesť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb taxatívne uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až n) Tr. por. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (s výnimkou dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por.) neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd oprávnený skúmať iba to, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú dve alternatívy a síce, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinení H. O., F. C.-S. a H. C. C. vo svojich dovolaniach zhodne odôvodnili naplnenie tohto dovolacieho dôvodu nesprávnou aplikáciou § 138 písm. j) Tr. zák. konajúcimi súdmi, s poukazom na to, že trestný čin prevádzacstva nemôže byť spáchaný na osobe (osoba nie je objektom ani predmetom tohto trestného činu) a z tohto dôvodu je vylúčená aplikácia § 138 písm. j) Tr. zák., teda spáchanie trestného činu na viacerých osobách. Vo vzťahu k uvedenému je potrebné poukázať na uznesenie najvyššieho súdu z 8. júla 2014, sp. zn. 2 Tdo 35/2014, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 15, roč. 2015 - I., v zmysle ktorého „pri trestnom čine podľa § 172 Tr. zák. je čin spáchaný na osobe, ak páchatel' omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor zabezpečil niektorým zo spôsobov uvedených v odseku 1 písm. a) až c) tohto ustanovenia (napr. doviezol, kúpil, zadovážil alebo predal) od inej osoby alebo inej osobe, na jej vlastné použitie alebo na ďalšiu distribúciu a ktorá teda nie je poškodeným. Od tohto sa potom odvíja posúdenie znaku „na chránenej osobe“ v zmysle § 139 ods. 1, a § 172 ods. 2 písm. d) Tr. zák. a „na viacerých osobách“ v zmysle § 138 ods. 1 písm. j) a § 172 ods. 2 písm. c) Tr. zák.“ Vychádzajúc z uvedeného je potrebné doplniť vo vzťahu k predmetnej veci nasledovné:

Podľa § 355 ods. 2 Tr. zák. kto v úmysle získať pre seba alebo iného priamo či nepriamo finančnú výhodu alebo inú materiálnu výhodu pre osobu, ktorá nie je štátnym občanom Slovenskej republiky alebo osobou s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky,

a) organizuje nedovolené prekročenie štátnej hranice Slovenskej republiky alebo prechod cez jej územie, alebo také konanie umožní, alebo v ňom pomáha, alebo
b) na účel podľa písmena a) vyrobí, zaobstará, poskytne alebo drží falošný cestovný doklad alebo falošný doklad totožnosti,

potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

Ustanovenie § 355 ods. 2 Tr. zák. chráni záujem štátu na kontrole osôb, ktoré prekračujú štátnu

hranicu. Podľa tejto základnej skutkovej podstaty sa napĺňa objekt skutkovej podstaty tohto trestného činu pre jedinú osobu, ktorá nie je štátnym občanom Slovenskej republiky alebo osobou s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky tým, že páchatel' v úmysle získať pre seba alebo iného priamo či nepriamo finančnú výhodu alebo inú materiálnu výhodu, pre túto osobu buď organizuje nedovolené prekročenie štátnej hranice Slovenskej republiky alebo prechod cez jej územie, alebo také konanie umožní, alebo v ňom pomáha, alebo na tento účel vyrobí, zaobstará, poskytne alebo drží falošný cestovný doklad alebo falošný doklad totožnosti.

Na rozdiel od toho, v odseku 3 tejto skutkovej podstaty, ak páchatel' čin uvedený v základnej skutkovej podstate spácha závažnejším spôsobom konania, je prísnejšie trestaný. Pod závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. j) Tr. zák. je potom možné chápať aj naplnenie základnej skutkovej podstaty uvedenej v odseku 2 § 355 Tr. zák. nie na jedinej, ale na viacerých osobách. Tým sa napĺňa kvalifikovaná skutková podstata tohto trestného činu podľa § 355 ods. 3 písm. d) Tr. zák. [s poukazom na už uvádzané ustanovenie § 138 písm. j) Tr. zák.].

Nezáleží pritom na tom, že osoba, resp. osoby uvedené v ods. 2, resp. ods. 3 písm. d) § 355 Tr. zák. nie sú poškodenými osobami, ani predmetom útoku a pod., pretože zákonodarca mal zrejme na mysli prísnejšie postihnúť konanie páchatel'a vo vzťahu k viacerým osobám, než vo vzťahu k jednej jedinej osobe a vyjadril to v ods. 2 doslovne (kto pre osobu ...) a v ods. 3 písm. d) tohto ustanovenia odkazom na osobitný kvalifikačný pojem (závažnejší spôsob konania - na viacerých osobách).

Možno preto uzavrieť, že spáchanie trestného činu prevádzachstva závažnejším spôsobom konania - na viacerých osobách je možné, a z tohto dôvodu konajúce súdy správne právne posúdili konanie všetkých troch obvinených podľa § 355 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák.

Vo vzťahu k dovolacím námietkam obvineného H. O. týkajúcim sa neaplikovania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. d) Tr. zák. je potrebné v zhode s názorom prokurátorky zdôrazniť, že na to, aby bolo možné obvinenému pričítať poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. d) Tr. zák. je nevyhnutné nielen to, aby trestný čin spáchal vo veku blízkom veku mladistvých, ale aj to, aby táto skutočnosť mala vplyv na jeho rozumovú alebo vôľovú spôsobilosť. Samotný obvinený H. O. vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní uviedol, že je azylant, má kópiu svojich cestovných dokladov, pričom mu od S. malo byť uvedené, že aj dve osoby, ktoré vo svojom aute viezol, sú azylanti a majú so sebou kópie cestovných dokladov. Z uvedeného je zrejmé, že obvinený, ktorý je sám azylantom musel vedieť, že ak osoba nie je občanom Slovenskej republiky, bez cestovných dokladov (resp. iného druhu povolenia) nemôže prekročiť štátnu hranicu Slovenskej republiky a v prípade, ak tak učiní (v tomto prípade prevezie cez hranice osoby bez cestovných dokladov), dopustí sa protiprávneho konania (pričom na uvedenom nič nemení, že obvinený si vopred nebol vedomý trestnej sadzby za tento trestný čin). Konajúce preto postupovali správne, keď mu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. d) Tr. zák. nepriznali.

Vo vzťahu k obvineným namietanému nepriznaniu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák. je potrebné poukázať na uznesenie najvyššieho súdu z 8. júla 2014, sp. zn. 2 Tdo 35/2014, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 15, roč. 2015 - III., v zmysle ktorého „na priznanie sa páchatel'a k spáchaniu trestného činu ako na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák. môže súd prihliadnuť, ak sa priznanie týka všetkých skutkových okolností, ktoré sú kvalifikačným momentom súdom použitej právnej kvalifikácie, vrátane okolností, ktoré podmieňujú použitie vyššej trestnej sadzby.“ Z predloženého spisového materiálu je však zrejmé, že obvinený sa k spáchaniu predmetného skutku nepriznal, na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je nevinný a rovnako tak nesúhlasil s právnou kvalifikáciou skutku, najmä vo vzťahu ku kvalifikovanej skutkovej podstate podľa § 355 ods. 3 písm. d) Tr. zák. Je teda zrejmé, že poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) mu konajúce súdy nemohli priznať.

Pre úplnosť je potrebné doplniť, že ani prípadné priznanie oboch poľahčujúcich okolností by nič nezmenilo na rozpätí trestnej sadzby, v rámci ktorej konajúce súdy ukladali obvinenému H. O. trest,

pretože u obvineného bola zistená poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák. (viedol pred spáchaním trestného činu riadny život) a nezistená žiadna priťažujúca okolnosť, čo malo za následok zníženie hornej hranice trestnej sadzby o jednu tretinu v zmysle § 38 ods. 3 Tr. zák. (pri prevahe poľahčujúcich okolností sa totiž znižuje horná hranica trestnej sadzby a nie dolná hranica trestnej sadzby, ako sa zrejme obvinený domnieval a čoho sa vo vlastnom písomnom doplnení dovolania domáhal).

Napokon, vo vzťahu k obvineným požadovanému mimoriadnemu zníženiu trestu v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zák. [čo obvinený vo vlastnom písomnom podaní označil za naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por.] najvyšší súd poukazuje na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, prijaté 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 46/2010, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 5, roč. 2011 - IV., v zmysle ktorého „dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006), v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezníženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Tr. zák., resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006, nezakladá žiadny dovolací dôvod.“

Možno preto uzavrieť, že v predmetnej veci nebol naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolania obvinených H. O., F. C.-S. a H. C. C. na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.